

HALK EĞİTİM MERKEZLERİNİN REKREATİF KULLANIMI

Prof. Dr. Rifat Miser
Ankara Üniversitesi
Ankara
Rifat.Miser@ankara.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Sibel Arslan
Kırıkkale Üniversitesi
Kırıkkale
sibelarslan@kku.edu.tr

Özet

Yetişkin eğitiminin mesleki, sosyal, kişisel gelişim ve rekreasyonel olmak üzere dört işlevi bulunmaktadır. Ancak yetişkin eğitimiyle ilgili söylemlerde genellikle mesleki becerinin gündeme gelmesi; yetişkin eğitiminin diğer alanlardaki katkılarının daha az öne çıkmasına, hatta dikkate alınmamasına neden olmaktadır. Yetişkin eğitiminde daha çok ekonomik boyutların ele alınması nedeniyle, sosyal açıdan kesinlikle potansiyel olarak faydalı sonuçlar ortaya çıkaracak fırsatlar kaçırılmaktadır. Türkiye’de Halk Eğitim Merkezleri yetişkin eğitimi kurumları içinde önemli bir işleve sahiptir. Her geçen yıl Halk Eğitim Merkezlerinin ve yararlananların sayısı artmaktadır. 2010-11 yılı itibarıyla 969 Halk Eğitim Merkezinde açılan toplam 175 360 kursta, 3 416 006 kişi eğitim görmüştür. Bu kursların 77.983’ü rekreatif amaçlı olabilecek kurslardır ve rekreatif amaçlı kursları tercih eden katılımcı sayısı 1.410.187 kişidir. Katılımcı kitlenin büyüklüğü nedeniyle Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin yanı sıra, geniş bir katılımcı kitlesine sahip olan rekreatif kurslar da yaşam kalitesini artırma, olumsuz yaşam olaylarına karşı (stres, depresyon vb) koruyucu etki sağlama, sosyal katılım ve eğitim yaşamında verimlilik artışı gibi katkıları nedeniyle yetişkin eğitimi için oldukça önemlidir. Bu araştırma yayımlanmış ilgili ulusal verilerin taranması ve yıllara göre karşılaştırması yoluyla, Halk Eğitim Merkezlerinin rekreatif amaçlı kurslarında ve katılımcı sayılarında bir artışın olup olmadığını saptamaya çalışmıştır. Sonuçta açılan tüm kurslar içinde rekreasyon kurslarının oranının yıllar içinde arttığı belirlenmiştir. Ancak bu artışa karşın Halk Eğitim Merkezleri çoğunlukla mesleki eğitime yönelik kurslar düzenlemektedir.

Anahtar Sözcükler: Halk Eğitim Merkezi, Serbest Zaman, Rekreasyon, Yetişkin Eğitimi.

RECREATIVE USE OF PUBLIC EDUCATION CENTERS

Abstract

Adult education has four aspects which are professional, social, personal developmental and recreational functions. However, professional skills generally become the main topic of the conversations related to the adult education so that the other aspects of adult education cannot come to the forefront which is the reason why these aspects are neglected. Since the economic dimensions are given the priority with respect to the adult education, opportunities that will provide potentially beneficial results in terms of the social aspect of adult education are missed. Public Education Centers play an important role among the adult education institutes in Turkey. The number of Public Education Centers and the people who benefit from them is increasing year after year. As of the year 2010-2011, 3 416 006 people have been trained in 175 360 courses held in 969 Public Education Centers. 77.983 of them are held for recreational purposes and the number of people who preferred to be trained in these courses is 1.410.187. When the number of people who preferred these courses is taken into account, it is obvious that along with Public Education Centers, recreational courses are very important for adult education in the sense that they increase the quality of their life, provide protective effect against the adverse events in life (such as stress, depression etc.), contribute to the social participation and increase the level of productivity in educational life. This research aims to determine whether there is a significant increase in the number of recreational courses of Public Education Centers and their participants through searching the relevant national data and comparing them by years. As a result, it has been

found out that the ratio of recreational courses among the whole opened courses has increased in time. However, on the contrary to the aforementioned ration, Public Education Centers do merely open vocational training courses.

Key Words: Adult Education, Leisure, Public Education Centers, Recreation.

GİRİŞ

Bugünün hızla gelişen ve değişen dünyasında insanların eğitim ihtiyaçları da aynı hızla gelişmekte ve değişmektedir. Belli bir yaş dönemi ile sınırlandırılan ve ilgi ve ihtiyaçlardan ziyade üst eğitim kurumuna geçmeye odaklanmış okul eğitimi, bugünün insanının eğitim ihtiyaçlarını yaşamboyu karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bu durum insanları okul sonrası eğitime yöneltmekte ve özellikle okul çağı dışındaki eğitim ihtiyaçları ise yetişkin eğitimi ile karşılanabilmektedir.

Kişilerin ihtiyaç duydukları alanlarda eğitim alabilmeleri için, ev ve çalışma yaşamının zorunluluklarının dışında kalan zamanlarını kullanmaları gerekmektedir. Serbest zaman olarak tanımlanan bu zaman dilimi, okul dışındaki birçok eğitiminin gerçekleşmesi için bir önkoşuldur. Bu özellik yaşamboyu öğrenme ve onun temel taşlarından olan yetişkin eğitimi ile serbest zamanı birbirine bağlayan en önemli unsurdur.

Son yüzyılın baş döndüren teknolojik gelişmelerinin sağladığı kolaylıklar insan yaşamına daha fazla serbest zaman getirmiştir. Bülbül'ün (1991, 19) belirttiği gibi, serbest zamanların artması entelektüel, kültürel ve eğlendirici eğitim etkinliklerine ilgiyi artırmıştır. Öyle ki, birçok ülkede yetişkin eğitiminin önemini artıran en önemli nedenlerden biri, serbest zamanların fazlalaşmasından doğan özel isteklerin baskısıdır. Serbest zaman artık bir lütuf değil bir hak olarak görülmektedir. Bunun yetişkin eğitimine olan isteğin genişliğine iki yönden büyük etkisi olmaktadır; Birincisi, bazı kimseler, serbest zamanlarını entelektüel ve estetik zevklerini tatmin etmek için veya beceri kazanmak ya da mesleki niteliklerini geliştirmek üzere kullanmak istemektedirler. İkincisi, serbest zaman bir hak olarak görüldükçe halk, eğitim ve kültür faaliyetleri dâhil olmak üzere, daha iyi serbest zaman değerlendirme olanakları için sesini yükseltmekte ve daha fazla öğrenim fırsatı ve etkinlik alanı istemektedir (Lowe, 1985, 39).

İnsanların yaşamın tüm alanlarında gereksinim duyduğu ve akla gelebilecek her konuyu kapsayan yetişkin eğitimini Lowe (1985, 60-61) beş kategoriye ayırmaktadır: 1. Tamamlayıcı eğitim, 2. Mesleki ve teknik yeterlilik için eğitim, 3. Sağlık ve refah eğitimi, 4. Yurttaşlık eğitimi ve 5. Özdoyum eğitimi.

Lowe'a (1985, 61) göre kısa ve uzun süreli her türlü erkin eğitim programları, müzik, sanat, dans, tiyatro ve el sanatları eğitimi vb. programlar; temelde öğrenme uğruna öğrenmeyi amaçlayan her çeşit program özdoyum eğitimi içinde yer alır.

Lowe'un özdoyum eğitimi olarak sıraladığı bu programların her biri aslında birer rekreasyon etkinliğidir. Bu özelliği dikkate alınarak yetişkin eğitimi şu şekilde sınıflandırılabilir (Satija, 1999, 47): 1. Okur-yazarlık eğitimi, 2. Sosyal refah eğitimi, 3. Yurttaşlık eğitimi, 4. Sağlık ve hijyen eğitimi, 5. Verimlilik eğitimi ve 6. Rekreasyon eğitimi.

Eğlence, dinlenme, hoşça vakit geçirme için yapılan aktiviteler (<http://dictionary.cambridge.org>) olarak açıklanan rekreasyon "yapıldığında elde edilen doyum ya da memnuniyet veya onlardan sağlanan ve beklenen kişisel ya da sosyal değerler nedeniyle, genellikle katılımcı tarafından istekli olarak seçilen, serbest zaman içinde gerçekleştirilen deneyimler ya da etkinliklerdir" (Kraus, 1990'dan aktaran: **Northern Arizona University**, 2014). Rekreasyonun bir nedeni, varış noktası, amacı olması gerekir. Bu nedenle sonuca yönelik bir yol olarak görülür. Yani rekreasyon bazı kişisel tatminler için ve bilinçli bir biçimde seçilmelidir. Rekreasyon; gönüllü, sosyal olarak iyi amaçları olan ve eğlenceli, serbest zaman etkinliklerine göre daha programlı ve organize edilmiş, sosyal bir olgudur (American Association for Physical Activity and Recreation (AAPAR), 2011; Veal, 1992, 7).

Rekreasyonun kişisel ve toplumsal birçok yararı bulunmaktadır. Fiziksel ve bilişsel sağlığa katkılarının yanında, sosyal olarak da birçok yarar sağladığı bilinmektedir. Toplumunu güçlendirme, gönüllü etkinliklere katılımı artırma, sosyal bağları güçlendirme, engellileri ve yaşları destekleme, eğitimi ve ekonomiyi geliştirme, çevre bilinci geliştirme, suç oranlarını azaltma yönündeki yararları araştırmalarla kanıtlanmıştır. Ayrıca psikolojik katkıları her geçen gün daha fazla kabul görmektedir. Stres ve depresyonu azaltmakta ve yaşam kalitesine olumlu katkı sağlamaktadır (Aktaran: Arslan, 2010, 45-48).

Bugünün kentsel yaşamının insan üzerinde birçok olumsuz etkisi vardır. Giderek yaygınlaşan ve şiddeti artan fiziksel, psikolojik ve sosyal sorunların baskısı, özellikle kentlerde kendini daha yoğun hissettirmektedir. Kentli insanların, sorunlarından korunmak ve varolan sorunlarla başa çıkabilmek için rekreasyona, gerek olumsuzluklar daha oluşmadan korunmada, gerek oluşuktan sonra giderilmesinde çift yönlü olarak gereksinimleri vardır. Çünkü rekreasyon programları, hem önleme hem de ıslah potansiyeline sahiptir. Hareketsiz yaşam tarzını değiştirebilmekte, hareketsizlikten kaynaklı sorunlara karşı etkili olmakta; kişilerin başlarını derde sokmalarını önleyebilmekte; stres, depresyon gibi psikolojik sorunlara tampon olabilmekte, antisosyal insan davranışlarını, suç eylemlerini, şiddeti ya da madde kullanımını ıslah edebilmektedir. Bu potansiyeli nedeniyle rekreasyon etkinliklerinin, kentsel yaşamda dengeyi sağlama aracı olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda rekreasyon yalnızca eğlenceden çok daha fazlasıdır ve koruyucu ve terapötik bir faktör olarak teşvik edilmelidir (Caldwell, 2005, 8,9; California State Parks (CSP), 2005, 23,34; Lieberman, 1998, 3; Parr and Lashua, 2004, 4; Sprouse and Klitzing, 2005, 16-17; Stebbins, 1999).

Sağladığı yararlar nedeniyle rekreasyon, eğitim etkinlikleri içinde giderek daha fazla yer almaktadır. Türkiye’de de bu yönde eğitim etkinliklerini daha çok serbest zaman eğitiminin karşılığı olarak “özdoyum eğitimi” yaklaşımıyla yetişkin eğitimi alanının üstlendiği görülmektedir.

Yetişkin eğitiminin görevleri sıralanırken, bireylerin yaşamda karşılaştıkları kişisel ve toplumsal tüm sorunların çözümüne eğitimin nasıl katkıda bulunacağını anlamalarına yardımcı olmak; ayrıca “yetişkinlere kendi özdoyumları için öğrenmek istediklerini öğrenme, yapmak istediklerini yapma fırsat ve imkânları verme”nin yetişkin eğitiminin görevi olduğu belirtilmektedir (Bülbül, 1991, 24).

Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği ikinci bölümde sıralanan amaç ve işlevler içinde “Serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini sergileme ve geliştirme imkânları sağlamak” yer almaktadır. Program içerikleri sıralanırken ise “Özdoyum eğitimi programları; bireylerin serbest zamanlarının değerlendirilmesi isteğinden doğacak eğitim ihtiyaçlarını karşılamak, bireye hayatının herhangi bir döneminde kendisini gerçekleştirme imkânı verebilecek eğitim programlarını içerir” denmektedir (MEB, 2010).

Bu açıdan değerlendirildiğinde görülmektedir ki eğitimin asıl amacı; insanların değer ve tutumlarını geliştirmek, onları daha güvende hissetmelerini ve hayattan daha çok zevk almalarını sağlayacak bilgi ve yeteneklerle donatmaktır. Bu; eğitimin sadece çalışma ve ekonomiyle alâkalı olmadığını, aynı zamanda bireyin toplumun tamamen katılımcı bir üyesi olarak gelişmesi ve yaşam kalitesinin artması için de eşit derecede önemli olduğunu göstermektedir (Sivan and Ruskin, 2000, 1).

Bu bağlamda yetişkin eğitiminin mesleki, sosyal, kişisel gelişim ve rekreasyonel olmak üzere dört işlevi bulunmaktadır. Ancak yetişkin eğitimiyle ilgili söylemlerde genellikle mesleki becerinin gündeme gelmesi; yetişkin eğitiminin istenilen sonuçları sayılan ve geleneksel olarak kabul gören kendini gerçekleştirme, demokrasi, katılım, sivil bağlılık gibi yaşamboyu öğrenmenin diğer anahtar katkılarının daha az öne çıkmasına, hatta dikkate alınmamasına neden olmaktadır. Yetişkin eğitiminin rekreasyonu daha fazla kullanmasıyla elde edilecek yararlar sayesinde büyüyen toplumsal kazançlar, aynı zamanda ekonomik kazanç sağlama potansiyeline de sahip olacaktır. Serbest zamanlarda güçlü öğrenme kültürüne sahip Japonya ve İsviçre gibi ileri derecede gelişmiş mesleki olmayan yaşam boyu öğrenme çevrelerinin, ekonomik olarak halen yüksek derecede rekabetçi kalmayı başarmış olması, bu yaklaşımın oldukça net göstergesidir (Aktaran: Jones and Symon, 2001, 272, 280).

Türkiye’de yetişkinler için özdoym eğitimi ya da rekreasyon hizmeti sağlayan en önemli kurumlardan biri Halk Eğitim Merkezleridir. Mesleki, kültürel ve sosyal eğitimler sunan Halk Eğitim Merkezleri yetişkin eğitimi alanında önemli bir yere sahiptir.

Yetişkinlere yönelik önemli bir öğrenme ve aynı zamanda serbest zaman değerlendirme ortamı olarak Halk Eğitim Merkezlerinin yıllar içinde rekreasyon amaçlı kullanımında nasıl bir gelişim gösterdiğini belirleyebilmek bu araştırmanın amacıdır. Böylece Halk Eğitim Merkezlerinin yetişkin eğitiminin rekreasyonel işlevine ne kadar katkı yaptığının ortaya konulabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu nicel araştırma yayımlanmış ilgili ulusal verilerin taranması ve yıllara göre karşılaştırması yoluyla, Halk Eğitim Merkezlerinin rekreatif amaçlı kurslarında ve katılımcı sayılarında, yıllar içinde bir artışın olup olmadığını saptamaya çalışmıştır.

Bu amaçla Halk Eğitim Merkezlerine ait istatistiksel verilerin yer aldığı ilk yıl olan 1973 yılına ait veriler ile en son yayınlanan 2010-2011 eğitim öğretim yılına ait veriler karşılaştırılmıştır. Kurslar içinde rekreatif amaçlı olabilecek kurslar seçilerek sayısal verileri değerlendirilmiştir. Bu nedenle araştırma Devlet İstatistik Enstitüsü’nün 1973 ve Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2010-2011 yılı yaygın eğitim istatistiklerinden elde edilen verilerle sınırlıdır.

Rekreatif amaçlı olarak görülen kurslar spor (badminton, judo, Latin dansları vb), sanat (uygulamalı tiyatro, drama, yağlı boya resim vb), eğitim amaçlı (yabancı dil, aile eğitimi, doğal hayatı koruma vb) kurslardır. Her ne kadar meslek edinmeye yönelik kurslara da rekreatif amaçlı katılanlar olması muhtemel olsa da bunun tespitinin zorluğu ve tüm katılımcıları içermeyeceği gerekçesiyle, rekreatif içerikli kurslar belirlenirken, meslek edinmeye yönelik kurslar dışarıda bırakılmış; daha çok dinlendirici, eğlendirici etkinlikler ele alınmaya çalışılmıştır. Rekreatif kursların doğru seçildiği bu araştırmanın sayıtlısını oluşturmaktadır.

BULGULAR VE YORUM

Halk Eğitim Merkezlerinin kurs ve katılımcılarının yıllara göre dağılımı Çizelge 1’de gösterilmektedir.

Çizelge 1: Halk Eğitim Merkezlerinin Kurs Ve Katılımcılarının Yıllara Göre Dağılımı

	Toplam Kurs	Rekreasyon kursu	Toplam katılımcı	Rekreasyon katılımcısı
1973	2.712	962	56.656	20.701
2010-2011	175.360	77.983	3.416.006	1.410.187
Artış oranı	65 kat	81 kat	60 kat	68 kat

Görüldüğü üzere 1973 yılından 2010-2011 yılına kadar geçen süre içinde toplam açılan kurs sayısı 65 kat artarken rekreasyon kursu sayısı 81 kat artmıştır. Aynı zaman diliminde Halk Eğitim Merkezleri toplam kurs katılımcılarının sayısı 60 kat artarken rekreasyon katılımcısı sayısının 68 kat arttığı görülmektedir. Verilerden anlaşılacağı üzere hem rekreasyon kurslarının sayısı hem rekreasyon katılımcılarının sayısı, tüm kurslara göre daha fazla oranda artış göstermektedir.

Artış oranları son kırk yılda ülkemizde rekreasyon kurslarına ilginin ve dolayısıyla Halk Eğitim Merkezlerindeki rekreasyon kurslarının yaygınlığının arttığını göstermektedir. Bu durum kentleşme, sağlık ve rekreasyon etkinlikleri arasındaki ilişkilerle ilgili olabilir. Çünkü kentleşmenin getirdiği stres, depresyon, hareketsizlik, yabancılaşma vb sorunlara karşı rekreasyonun koruyucu ve tedavi edici katkısı giderek daha fazla kabul görmekte ve Halk Eğitim Merkezlerindeki rekreasyon kurslarına ilgiyi de artırmaktadır.

Çizelge 2’de görüldüğü üzere Halk Eğitim Merkezlerinin rekreasyon kurslarına kadınlar erkeklerden; ortaokul ve altı eğitim düzeyinde olanlar lise ve üniversite mezunlarından; çocuk ve ergenler, genç yetişkinlerden ve orta yaşlılardan daha fazla katılmaktadırlar. Ancak 1973-2012 yılları arasındaki 40 yılda rekreasyon katılımcılarının artış oranlarında erkeklerin, yüksek eğitimlilerin ve orta yaşlıların lehine bir durum görülmektedir. Şöyle ki; kadın katılımcı sayısı 1973 yılına göre 2010-11 yılında 58 kat; erkek katılımcı sayısı ise 64 kat artış göstermiştir. Ancak rekreasyon katılımcılarında kadınların sayısı 74 kat artış gösterirken, erkek katılımcıların sayısı 59 kat artış göstermiştir. Bunun nedeni erkek katılımcıların mesleki eğitime daha fazla yönelmesi olabilir. Ayrıca kurs türleri

çinde özellikle kadınlara daha fazla hitap eden el sanatları vb kursların ağırlıkta olması bu durumda etkili olabilir.

Çizelge 2: Halk Eğitim Merkezlerinin Kurs Katılımcılarının Cinsiyete, Eğitim Düzeyine Ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

		Cinsiyet		Eğitim			Yaş		
		Kadın	Erkek	Ortaokul ve altı	Lise	Üniversite ve üzeri	25 ve altı	26-45	46 ve üzeri
1973	Toplam katılımcı	35.737	20.919	47.306	8.309	1.241	43.575	12.274	807
	Rekreasyon katılımcısı	12.903	7.798	15.860	4.043	798	17071	3.499	131
2010	Toplam katılımcı	2.083.138	1.332.868	2.233.318	848.373	334.315	2.120.974	1.002.102	292.930
2011	Rekreasyon katılımcısı	952.271	457.916	848.531	384.565	177.091	832.412	440.457	137.318
Artış oranı	Toplam	(58 kat)	(64 kat)	(47 kat)	(102 kat)	(269 kat)	(49 kat)	(82 kat)	(363 kat)
	Rekreasyon	(74 kat)	(59 kat)	(54 kat)	(95 kat)	(222 kat)	(49 kat)	(126 kat)	(1048 kat)

1973 ve 2010-11 yıllarına ait veriler kıyaslandığında eğitim düzeylerine göre rekreasyon kursları katılımcı oranlarındaki artış, eğitim düzeyi arttıkça artmaktadır: Ortaokul ve altı eğitim düzeyindeki rekreasyon katılımcı sayısı 40 yıl içinde 54 kat artarken, lise mezunlarını sayısı 95 kat, üniversite ve üzerinde eğitim düzeyinde olanların sayısı 222 kat artmıştır. Farklı ülkelerde yapılan birçok yetişkin eğitimi araştırması, eğitim düzeyi arttıkça yetişkin eğitime katılma oranının da arttığını göstermektedir (Lowe, 1985, 45-46). Halk Eğitim Merkezlerinin rekreasyon kurslarına katılımın da aynı kalıbı izlediği, insanların eğitim düzeyi yükseldikçe rekreasyon kurslarına katılımının da arttığı görülmektedir.

Rekreasyon katılımcılarının yaşlarına bakıldığında 25 yaş ve altında olanların sayısının 49 kat, 26-54 yaşındakilerin sayısının 126 kat, 46 ve üzeri yaşta katılımcıların sayısının 1048 kat artmış olduğu görülmektedir.

Dünyada yetişkin eğitimi katılımcılarının, genellikle 40 yaş altı kişilerden oluştuğu bilinmektedir (Lowe, 1985, 45-46). Halk Eğitim Merkezi katılımcılarında da aynı durum söz konusudur. Ancak yıllar içinde en fazla artışın özellikle 46 yaş üzeri katılımcılarda olması dikkate değer bir durumdur. 46 yaş üzerinde tüm katılımcılarda 363 kat artış gerçekleşirken, rekreasyon katılımcılarında 1048 kat artış gerçekleşmiştir. Bu durum yaşla birlikte sağlık sorunlarının ve sağlıkla ilgili kaygıların artmasıyla ilişkilendirilebilir. Nitekim Halk Eğitim Merkezlerinde spor ile ilgili rekreatif kurslar hem etkinlik türü, hem katılımcı sayısı olarak artmaktadır. Bu olumlu gelişmede, kitle iletişim araçlarının sağlıklı yaşam bilinci geliştirme yönündeki katkısının etkili olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda bu yaş grubunda büyük olasılıkla emekli bireyler yer almaktadır. Çalışma yaşamından uzaklaşan bu insanlar mesleki eğitimden ziyade rekreasyona yönelmektedirler. Ayrıca bu yaş grubunun eş kaybı, çocukların evden uzaklaşması gibi durumları sıklıkla yaşadıkları dikkate alındığında sosyalleşmeye katkısı büyük olan rekreatif etkinlikleri daha fazla tercih etmeleri doğaldır.

SONUÇ

1973 ve 2010/11 yıllarına ait veriler birlikte değerlendirildiğinde, hem açılan tüm kursların sayısında hem rekreatif kurs sayısı ve türünde bir artış olduğu; toplam rekreatif kurs katılımcı sayısı içinde yoğunlukları az olmasına rağmen, eğitim düzeyi yüksek olanların ve ileri yaş grubunun rekreasyon etkinliklerine ilgisinin giderek arttığı görülmektedir.

Her ne kadar bu artış sevindirici olsa da meslek edinmeye yönelik belediyelerce düzenlenen teknik eğitim ve meslek eğitim kurslarına rağmen, Halk Eğitim Merkezlerindeki kursların çoğunluğunun mesleki eğitime ağırlık verdiği, rekreatif amaçlı kursların yıllar içinde sayıca artmasına karşın tüm kurslar içinde ancak %44'lük bir paya sahip olduğu, rekreasyonun yetişkin eğitimi açısından yeterince işlevsel olarak kullanılmadığı belirlenmiştir.

Oysa ki rekreasyon sağladığı fiziksel, bilişsel, psikolojik ve sosyal yararlarıyla, yetişkin eğitiminin birçok hedefinin gerçekleşmesine katkı sağlayan önemli bir araçtır. Bu nedenle rekreasyonun yetişkin eğitime katkıları daha fazla önemsenerek, bir yetişkin eğitimi aracı olarak daha etkin kullanılması yönünde gerekli önlemler alınmalıdır.

Türkiye’de yetişkin eğitiminde önemli bir yeri olan Halk Eğitim Merkezlerinin, mesleki olmayan yetişkin eğitiminden elde edilecek kişisel ve toplumsal faydaları artırmaya daha fazla katkı sağlaması, bunu gerçekleştirebilmek için de rekreasyonu daha işlevsel kullanması gerekmektedir.

Not: VI. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresinde (5-8 Haziran 2014) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

American Association for Physical Activity and Recreation (AAPAR) (2011); “Leisure Education In the Schools: Promoting Healthy Lifestyles for All Children and Youth”, Editor: Lisa C. Pesavento and Candace Ashton. <http://www.shapeamerica.org/> adresinden 11.04.2014 tarihinde alınmıştır.

Arslan S. (2010). Yetişkin Kent Halkının Belediyelerin Serbest Zaman Eğitimi ile Rekreasyon Etkinliklerinin Sunumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisine İlişkin Görüşleri (Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi ABD Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Bülbül, S. (1991). *Halk Eğitimine Giriş*, Açıköğretim Fakültesi Yayın No:213, Eskişehir, Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Caldwell, L. L. (2005, February). “Leisure and health: why is leisure therapeutic?”, *British Journal of Guidance & Counselling*, 33 (1), 7-26.

California State Parks (CSP) (2005, March). *The Health and Social Benefits of Recreation*, An Element of the California Outdoor Recreation Planning Program, Sacramento, California, www.parks.ca.gov adresinden 04.04.2008 tarihinde alınmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsü (1976). Milli Eğitim İstatistikleri Yaygın Eğitim 1967/74, Başbakanlık Devlet İstatistik Kurumu yayın no:796. www.tuik.gov.tr adresinden 04.02.2014 tarihinde alınmıştır.

Jones I., Symon G. (2001). “Lifelong learning as serious leisure: policy, practice and potential”, *Leisure Studies* 20, p: 269–283.

Lieberman, L. (1998). “Recreation and Leisure”, Office of Special Education and Rehabilitative Services (ED), Washington, DC.

Lowe, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış* (Çeviren: Turhan Oğuzkan), Unesco Türkiye Milli Komisyonu, Ankara (eserin orijinali 1975’de yayınlandı).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2010). Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, <http://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden 02.04.2014 tarihinde alınmıştır.

Northern Arizona University (2014). www.prm.nau.edu adresinden 10.05.2014 tarihinde alınmıştır.

Parr, M.G.; Lashua, B.D. (2004). What is Leisure? The Perceptions of Recreation Practitioners and Others, *Leisure Sciences*, 26, 1–17.

Satija, B.R. (1999). *Trends in Education*, <http://books.google.com> adresinden 08.03.2008 tarihinde alınmıştır.

Sivan A., Ruskin H. (2000). *Leisure Education, Community Development and Populations with Special Needs*, , New York, CABI Publishing.

Sprouse, J.K.S.; Klitzing, S.W. (2005, January). Youth at Risk: Recreation and Prevention, Edited: Marry Parr, *Parks & Recreation*, p.16-21.

Stebbins, R.A. (1999). Serious Leisure, Leisure Education, and Wayward Youth, www.soci.ucalgary.ca adresinden 04.04.2008 tarihinde alınmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (2010/11). Milli Eğitim Eğitim İstatistikleri Yaygın Eğitim 2010/2011, Türkiye İstatistik Kurumu yayın no:3887. www.tuik.gov.tr

Veal, A.J. (1992). Definitions of Leisure and Recreation, *Australian Journal of Leisure and Recreation*, 2 (4), 44-48.